

AVOCATUL POPORULUI

Demnitate prin
prevenirea toxicității - INM

Aprob,
Avocatul Poporului,

Renate Weber

Raport

privind vizita desfășurată la Centrul de Reținere și arestare Preventivă din cadrul
Inspectoratului de Poliție Județean Călărași, cu sediul în municipiul Călărași

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din municipiul Călărași, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

București - 2024

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 16 alin. (1) și a art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, o echipă de vizitare formată din doi reprezentanți din cadrul instituției Avocatul Poporului și un reprezentant al unei organizații neguvernamentale, a efectuat la data de 20 martie 2024, o vizită clasică la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă (denumit în continuare CRAP) din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Călărași (IPJ), cu sediul în Bd. Republicii, nr. 44, municipiul Călărași.

Vizita a fost inopinată și a avut ca obiective:

- consolidarea protecției persoanelor private de libertate custodiate împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante;
- verificarea implementării recomandărilor formulate în Raportul de vizită întocmit cu ocazia vizitei la CRAP, în data de 1 martie 2023 (spre exemplu: *recomandarea nr. 1* - respectarea prevederilor art. 1 alin. (1) și alin. (3) din Ordinul ministrului justiției nr. 2772/C/2017 pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate, precum și ale art. 12 alin. (1) și alin. (7) din Regulamentul din 9 februarie 2018 privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, emis de Ministerul Afacerilor Interne, publicat în Monitorul Oficial nr. 212 bis din 8 martie 2018, referitoare la asigurarea unei suprafețe de ocupare de 4 metri pătrați și a unui volum de cel puțin 6 metri cubi de aer, în camerele de cazare nr. 2, 4, 10, 12 și 13 pentru fiecare persoană privată de libertate custodiată, având în vedere faptul că la data efectuării vizitei, în camerele nr. 5 și 6, nu erau cazate persoane reținute/arestate; *recomandarea nr. 2* - efectuarea demersurilor pentru ocuparea tuturor posturilor de agent de poliție; *recomandarea nr. 3* - igienizarea și efectuarea unor lucrări adecvate în grupul sanitar comun și camera de detenție nr. 3, având în vedere faptul că la momentul efectuării vizitei, pereții prevăzuți cu ferestre prezentau urme de igrasie și grad ridicat de degradare; *recomandarea nr. 4* - asigurarea consultațiilor de specialitate care se impun în cazul problemelor de sănătate nou apărute, sau a celor cunoscute anterior introducerii în Centru, mai ales când este previzibilă agravarea acestora);
- alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție - MNP, care pot apărea în timpul vizitei.

La efectuarea vizitei au participat domnul Nicolae Voicu - jurist, domnul Manea Ion - medic, consilieri în cadrul instituției Avocatul Poporului (MNP - Centrul zonal București) și domnul Vasile Moroșanu - reprezentant al Organizației Neguvernamentale "Asociația Europeană a Drepturilor Omului și Protecției Sociale - AEDOPS".

Membrii echipei de vizitare au purtat discuții cu reprezentanți din cadrul CRAP, respectiv: domnul comisar șef Gheorghe Marian - șef CRAP, doamna subcomisar Arabol Nicolae Veronica Daniela - șef Centru medical I din cadrul Centrului Medical de Diagnostic și Tratament Ambulatoriu „Dr. Nicolae Kretzulescu” București și doamna agent principal Bălțoi Mihaela Emilia - agent 1 escortă arest/transfer.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Din discuțiile purtate cu reprezentanții Centrului de Reținere și Arestare Preventivă și din analiza documentelor puse la dispoziție de conducerea acestuia, s-au constatat următoarele:

CRAP funcționa în cadrul IPJ Călărași și era situat la demisolul sediului Poliției Municipiului Călărași, având o capacitate de cazare de 30 locuri dispuse în 11 camere, respectiv: 5 camere cu 2 paturi, 5 camere cu 4 paturi și 1 cameră de izolare înființată conform prevederilor Ordinului Ministrului Administrației și Internelor (M.A.I.) nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea locurilor de reținere și arest preventiv din unitățile de poliție ale M.A.I.

La momentul efectuării vizitei, erau custodiate 12 persoane private de libertate (p.p.l.) astfel încât, Centrul de Reținere și Arestare Preventivă nu se confrunta cu fenomenul de supraaglomerare.

De asemenea, CRAP era organizat și amenajat, astfel încât, să asigure condițiile necesare aplicării regimului de executare a măsurilor preventive privative de libertate în cursul urmăririi penale, de cazare, hrănire, echipare, asigurării vizitei medicale, consultației și efectuării triajului epidemiologic, igienei individuale și colective, precum și realizării tuturor măsurilor de siguranță în raport cu prevederile legale aplicabile persoanelor încarcerate.

Totodată, activitatea CRAP se desfășura cu respectarea legislației în vigoare, cum ar fi: Legea nr. 254/2013, privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal; H.G. nr. 157/ 2016 pentru aprobarea regulamentului de aplicare a Legii 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor

privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal; Ordinul Ministrului Administrației și Internelor nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea locurilor de reținere și arest preventiv din unitățile de poliție ale M.A.I.; Regulamentul din 23 ianuarie 2014 privind organizarea activității judecătorului de supraveghere a privării de libertate, aprobat prin Hotărârea nr. 89/2014 a Consiliului Superior al Magistraturii, publicat la data de 31 ianuarie 2014 în Monitorul Oficial nr. 77; Prelucrarea datelor persoanelor private de libertate și accesul la dosarele individuale se realiza cu respectarea prevederilor Regulamentului U.E. nr. 679/2016 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cât și a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.

Activitățile de pază și supraveghere cât și activitățile de acordare a drepturilor persoanelor private de libertate erau realizate zilnic de către personalul de execuție desemnat, după un program de lucru în ture de 12 ore (12/24 și 12/48). Ceilalți lucrători își desfășurau activitatea în intervalul orar 08:00-16:00.

a) În legătură cu verificarea implementării recomandărilor formulate în Raportul de vizită întocmit cu ocazia vizitei la CRAP în data de 1 martie 2023, răspunsurile primite de la unitatea vizitată și constatările echipei de vizită

Recomandarea nr. 1 - respectarea prevederilor art. 1 alin. (1) și alin. (3) din Ordinul ministrului justiției nr. 2772/C/2017 pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate, precum și ale art. 12 alin. (1) și alin. (7) din Regulamentul din 9 februarie 2018 privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, emis de Ministerul Afacerilor Interne, publicat în Monitorul Oficial nr. 212 bis din 8 martie 2018, referitoare la asigurarea unei suprafețe de ocupare de 4 mp și a unui volum de cel puțin 6 mc de aer, în camerele de cazare nr. 2, 4, 10, 12 și 13 pentru fiecare p.p.l. custodiată, având în vedere faptul că la data efectuării vizitei, în camerele nr. 5 și 6, nu erau cazate persoane reținute/arestate.

Răspuns: la repartizarea pe camere se va avea în vedere ca aceasta să se efectueze cu respectarea asigurării suprafeței minime de 4 mp, în funcție de numărul total de p.p.l. aflate în CRAP. În ceea ce privește asigurarea unui volum de cel puțin 6 mc de aer pentru fiecare persoană privată de libertate, se asigură în mod continuu, întrucât toate camerele de cazare au

3

înălțimea standard de 3,2 m, totalizând un volum de aer per persoană mai mare decât minimul prevăzut de legislația în vigoare.

Constatările echipei de vizită: repartizarea pe camere s-a realizat cu respectarea asigurării suprafeței minime de 4 mp, în funcție de numărul total de persoane private de libertate aflate în CRAP. La data efectuării vizitei, erau încarcerate 12 p.p.l., fiind repartizate în camere, astfel: camera nr. 6 cu suprafața de 6,73 mp - 1 p.p.l.; camera 9 cu suprafața de 14,33 mp - 2 p.p.l.; camera nr. 10 cu suprafața de 13,87 mp - 3 p.p.l.; camera nr. 11 cu suprafața de 13,92 mp - 3 p.p.l.; camera nr. 12 cu suprafața de 13,83 mp - 3 p.p.l. Camerele cu nr. 1, 2, 3, 4, 5 și 13, nu erau ocupate. Astfel, tuturor p.p.l. le era asigurată suprafața de ocupare de 4 mp.

Recomandarea nr. 2 - efectuarea demersurilor pentru ocuparea tuturor posturilor de agent de poliție.

Răspuns: s-au efectuat demersuri pentru ocuparea posturilor vacante, respectiv 5 funcții de agent, comanda unității fiind preocupată pentru ocuparea acestor funcții.

Constatările echipei de vizită: Au fost efectuate demersuri pentru ocuparea tuturor funcțiilor vacante de agent de poliție, prin întocmirea unei Note de fundamentare pentru delegarea, detașarea și mutarea în interesul serviciului de la alte structuri din cadrul IPJ Călărași. După efectuarea vizitei din 1 martie 2023, au mai rămas vacante 2 funcții de agent de poliție (1 agent a fost transferat în cadrul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București - D.G.P.M.B., iar pentru un alt agent, au încetat raporturile de serviciu prin trecerea în rezervă a acestuia cu drept de pensie), creându-se un deficit de 7 funcții vacante de agent de poliție. Astfel, din totalul de 7 funcții vacante de agent de poliție, au fost ocupate 2 funcții începând cu data de 15 februarie 2024 și 1 martie 2024, prin mutarea în interesul serviciului a 2 polițiști. Astfel, s-a ajuns iarăși la un număr de 5 posturi vacante de agent de poliție. Totodată, în luna februarie 2024, a fost întocmită o Notă de fundamentare pentru mutarea în interesul serviciului a 1 polițist din cadrul Serviciului Public Comunitar pentru Eliberarea și Evidența Pașapoartelor Călărași.

Recomandarea nr. 3 - igienizarea și efectuarea unor lucrări adecvate în grupul sanitar comun și camera de detenție nr. 3, având în vedere faptul că la momentul efectuării vizitei, pereții prevăzuți cu ferestre prezentau urme de igrasie și grad ridicat de degradare.

Răspuns: la nivelul CRAP al IPJ Călărași s-a întocmit Nota raport înregistrată cu nr. 97564 din 20.03.2023, care a fost înaintată Serviciului Logistic din cadrul IPJ Călărași, urmând ca în perioada următoare să fie remediate deficiențele semnalate.

Constatările echipei de vizită: la nivelul CRAP s-au întocmit în anul 2023 un număr de 3 Rapoarte de necesitate, iar în anul 2024 (până la momentul vizitei) un număr de 2 Rapoarte de necesitate, în vederea remedierii deficiențelor constatate. Cele 5 Rapoarte de necesitate menționate au fost înaintate Serviciului Logistic din cadrul IPJ Călărași.

De asemenea, în cursul anului 2023, a început să producă efecte OUG nr. 90 din 27.10.2023 pentru aprobarea unor măsuri de reducere a cheltuielilor bugetare pe anul 2023 în vederea încadrării în ținta de deficit bugetar asumată prin Programul de convergență, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

Din discuțiile purtate cu conducerea CRAP a rezultat faptul că, în perioada următoare se vor remedia deficiențele constatate la nivelul CRAP, cu privire la efectuarea unor lucrări adecvate în grupul sanitar comun și camera de detenție nr. 3.

Recomandarea nr. 4 - asigurarea consultațiilor de specialitate care se impun în cazul problemelor de sănătate nou apărute, sau a celor cunoscute anterior introducerii în Centru, mai ales când este previzibilă agravarea acestora.

Răspuns: Asistența medicală este asigurată de medicul de unitate, în limita competențelor. În situațiile în care se impun, asigurarea consultațiilor se efectuează în ambulatoriul de specialitate din cadrul Spitalului Județean de Urgență Călărași, sau prin transferul persoanelor private de libertate într-un spital penitenciar din cadrul Administrației naționale a Penitenciarelor.

Constatările echipei de vizită: după vizita efectuată în data de 1 martie 2023 și până la momentul efectuării vizitei, respectiv 20 martie 2024, au fost efectuate:

- 553 de consultații;
- o internare la Spitalul Penitenciar București-Jilava, Secția Pneumologie și 2 consultații în ambulatoriu de specialitate cu programare prealabilă și bilet de trimeter;
- urgențele au fost transportate la Unitatea de Primiri Urgențe a Spitalului Clinic Județean de Urgență Călărași.

Alte aspecte

În cadrul CRAP exista amenajat un cabinet medical dotat corespunzător, care se afla în cadrul unui circuit separat la demisol pentru un triaj eficient, având comunicare cu culoarul spre locurile de detenție, prin zona de monitorizare. Accesul în/și spre exteriorul acestei destinații se efectua prin folosirea singurei scări din holul central al Inspectoratului Județean de Poliție Călărași, ceea ce făcea dificilă evacuarea medicală în cazul unei situații de urgență (spre exemplu: p.p.l. cu stare de sănătate precară, incendiu etc.) sau cazarea unei persoane cu dizabilitate locomotorie/obezitate morbidă.

Asistența medicală primară, triajul și permanența pentru p.p.l. era asigurată de către personalul medical din cadrul C.M.D.T.A. „Dr. Nicolae Kretzulescu” al IPJ Călărași privind consultul de specialitate, subordonat Direcției Medicale din Ministerul Afacerilor Interne. Urgențele se derulau prin Spitalul Județean Călărași prin Unitatea de Primiri Urgențe (dar și cu acordarea avizului pentru admitere în CRAP în situațiile când medicul nu putea fi prezent), prin Spitalul de Psihiatrie Săpunari - jud. Călărași, Spitalul Obregia din București, precum și prin rețeaua de Penitenciare-Spital din structura Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP). Existau întocmite fișe medicale pentru toate p.p.l. custodiate în CRAP, iar toate consultațiile medicale erau consemnate corespunzător atât în fișele menționate, cât și în Registrul de consultații curente. Tratamentele medicale erau consemnate în Registrul de tratamente, sub semnătura p.p.l., prin consimțământul informat atașat la fișa de tratament individuală. Toate documentele medicale erau înregistrate și completate în mod corespunzător, fiind păstrate la cabinetul medical sau în arhiva CRAP Călărași, pentru anul precedent.

Asistența medicală a p.p.l. era asigurată de către singurul medic primar de medicină generală/medicină de familie, care deservea și personalul din structura MAI Călărași și Ialomița, fiind singurul medic în relație contractuală cu CASA OPSNAJ. Din discuțiile purtate cu medicul CRAP, la nivel județean era necesară încadrarea a 5 posturi de medic specialist. Posturile vacante au mai fost scoase la concurs dar nu s-au înscris candidați. Un post de medic din sursă externă pentru CRAP urma să fie scos la concurs pentru luna iunie anul curent.

Trecerea la medicația substitutivă pentru p.p.l. toxico-dependente era realizată prin singurul medic psihiatru care aparținea de Spitalul Județean Călărași, cu monitorizarea ulterioară a acestora prin centrele de specialitate județene, ceea ce făcea ca programările la serviciile acestuia să dureze chiar și 2 luni de zile.

Accesul spre camerele de detenție se realiza prin intermediul unui spațiu de mici dimensiuni (scară cu trepte din ciment) determinând o evacuare medicală dificilă a personalului custodiat și mai ales pentru acele persoane care ar fi putut avea dizabilități locomotorii.

În Registrul de evidență a tratamentelor injectabile și a intervențiilor de mică chirurgie, la nivelul anului 2024, au fost înscrise 17 p.p.l. privind îngrijire plăgi, iar 7 cazuri de la începutul anului 2024 și până la data efectuării vizitei au fost consemnate în Registrul de Bolnavi Cronici (hipertensiune arterială, diabet zaharat tip 2, boala varicoasă, insuficiență venoasă și tulburări de personalitate). Nu au existat decese în rândul sau tentative de suicid.

Din discuțiile cu personalul medical a reieșit că în timpul programului de lucru, medicul examina orice urgență medico-chirurgicală și în funcție de situație și de competența profesională, decidea fie tratarea acesteia la cabinetul medical, fie apela Serviciul Național Unic de Urgență 112, pentru transferul pacientului la cea mai apropiată Unitate de Primiri Urgențe. În afara orelor de program, în baza protocoalelor existente la nivelul CRAP, era realizată continuitatea asigurării asistenței medicale prin grija ofițerului de serviciu.

Pe parcursul anului 2023, a fost identificat un caz de TBC, acesta fiind direcționat spre Serviciul de Pneumologie din cadrul Penitenciarului-Spital București-Jilava. Nu erau custodiate p.p.l. diagnosticate cu boli transmisibile sau toxicodependente.

Din verificarea Registrului privind evidența p.p.l. care au apelat la forma de protest a refuzului de hrană, a rezultat faptul că de la începutul anului până la data vizitei, nu au existat consemnate asemenea cazuri.

Exercitarea actului medical față de p.p.l. era îndeplinit prin efectuarea de ore suplimentare în vederea menținerii și chiar a îmbunătățirii stării de sănătate (diagnosticare rapidă și tratament adecvat instituit imediat, impus de situație).

3 Recomandări

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului,**

RECOMANDĂ
conducerii Centrului de Reținer și Arestare Preventivă Călărași,
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Continuarea demersurilor pentru ocuparea tuturor funcțiilor vacante de agent de poliție existente la nivelul Centrului de Reținer și Arestare Preventivă Călărași;
2. Urgentarea demersurilor pentru efectuarea lucrărilor de igienizare la grupul sanitar comun și camera de detenție nr. 3, până la sfârșitul anului 2024;
3. Găsirea unor soluții tehnice privind accesul în/și spre exteriorul spațiilor de detenție, pentru facilitarea evacuării în situație de urgență (medicală, incendiu etc.) și pentru cazarea unei persoane cu dizabilitate locomotorie/obezitate morbidă;
4. De revăzut/reevaluat organigrama și derulat în funcție de buget, activitățile de ocupare a posturilor vacante și suplینirea acestora pentru optimizarea funcționalității și împiedicarea apariției fenomenului de burn-out datorită suprasolicitării personalului medical existent, prin efectuarea de ore suplimentare.

București, 19 aprilie 2024